

FÔRING AV SØYER RUNDT LAMMING – SURFÔR ELLER KRAFTFÔR?

Margrete Eknæs

Prosjekt "Mer og bedre grovfôr som basis for norsk
kjøtt- og mjølkeproduksjon"

Sau og Geit 2018 Gardermoen

Bakgrunn

- ❖ Tida rundt lamming representerer en utfordrende periode for søya fysiologisk sett, idet behovet for energi og næringsstoffer øker dramatisk.
- ❖ Energibehovet til trillingsøyer mer enn dobles i sein drektighet og øker til 2,5 ganger av vedlikeholds-behovet hos ikke-drektige søyer.

Hensikten med forsøket

- ❖ Undersøke betydningen av grasets utviklingstrinn ved høsting for surfôrets potensial til søyer omkring lamming.
- ❖ Undersøke betydningen av kraftfôrtilskudd ved ulike høstetider for surfôr.

Forsøksdesign

❖ Høstetider:

1. **Svært tidlig** (22.05.07), pr. kg TS: **1,04 FEm**, 78 g AAT, 47 g PBV
2. **Tidlig** (5.06.07), pr. kg TS: **0,89 FEm**, 77 g AAT, 4 g PBV
3. **Normal** (13.06.07), pr. kg TS: **0,76 FEm**, 70 g AAT, -20 g PBV

❖ Kraftfôrnivå i laktasjon (halv mengde i drektighet):

0: Uten

L: Lavt; 0,2 kg/dag for tvillingsøyer,
0,4 kg/dag for trillingsøyer

N: Normalt; 0,4 kg/dag for tvillingsøyer,
0,8 kg/dag for trillingsøyer

Forsøksdesign forts.

→ 6 forsøksledd:

Høstetid 1, uten kraftfôr

Høstetid 1, lavt kraftfôrnivå

Høstetid 1, normalt kraftfôrnivå

Høstetid 2, lavt kraftfôrnivå

Høstetid 2, normalt kraftfôrnivå

Høstetid 3, normalt kraftfôrnivå

Dyr og forsøksopplegg

- ❖ 24 tvilling- og trillingsøyer → 4 søyer på hvert forsøksledd.
- ❖ Forsøksperiode:
6 uker før forventet lamming til beiteslipp (4 uker etter lamming).
- ❖ Registreringer:
  - Fôropptak
  - Tilvekst hos søyer og lam
  - Energistatus (blodprøver <7 dgr før lamming)

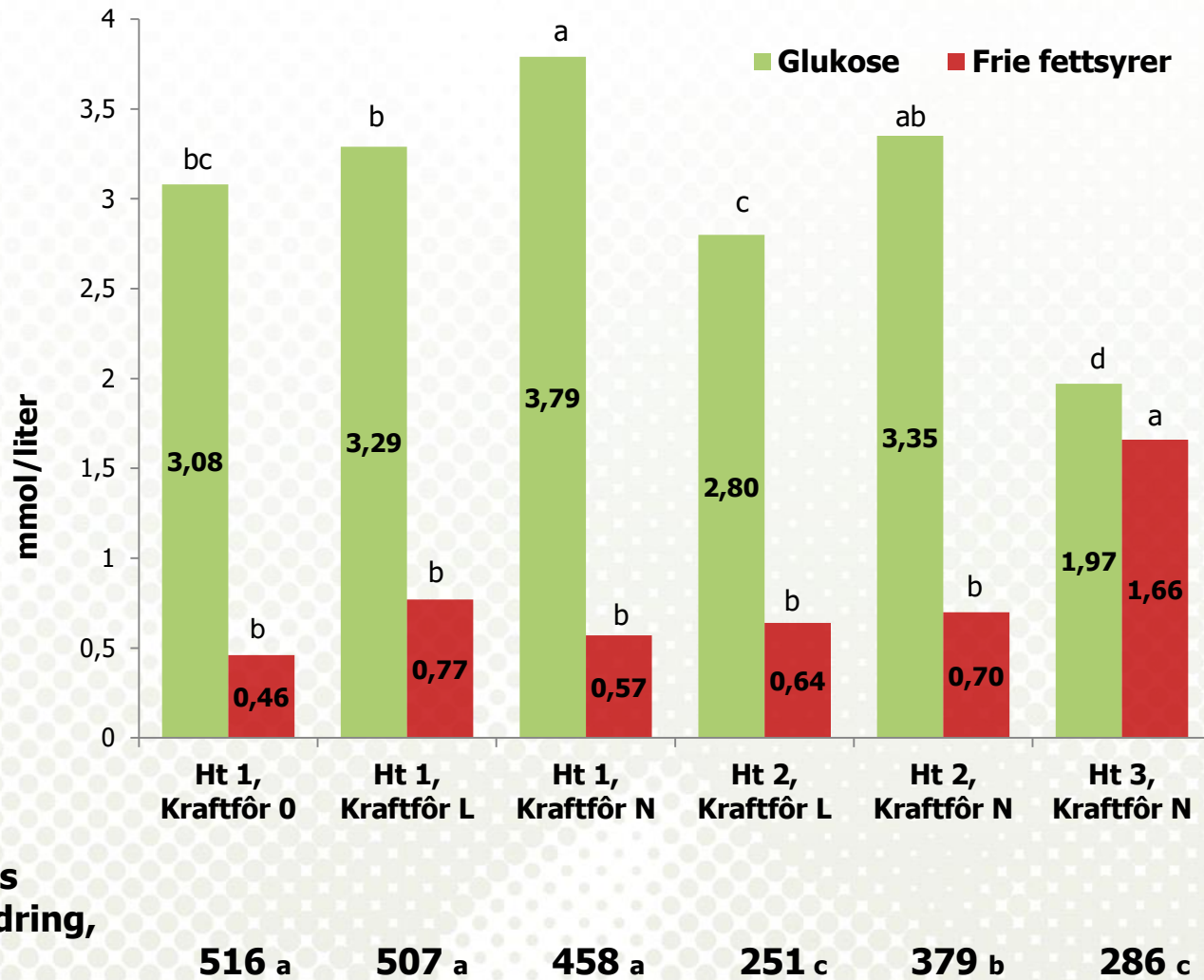

Søyenes fôropptak og energiforsyning i sein drektighet

Høstetid	1	1	1	2	2	3
Kraftfôrnivå	0	L	N	L	N	N
Surfôr (kg TS/dag)	2,28 a	2,04 b	2,02 b	2,02 b	2,15 ab	1,75 c
Kraftfôr (kg TS/dag)	0,00	0,12	0,21	0,13	0,23	0,21
Totalt (FEm/dag)	2,37 a	2,24 ab	2,31 ab	1,92 c	2,14 b	1,54 d

- Høstetid 1 uten kraftfôrtilskudd ga høyest surfôropptak, og disse søyene fikk i seg mer energi totalt enn søyene som fikk surfôr fra Høstetid 2 eller 3 i kombinasjon med normalt kraftfôrnivå.
- Kraftfôrtilskudd til Høstetid 1 ga ingen signifikant økning i det daglige energiopptaket før lamming.

Søyenes energistatus før lamming

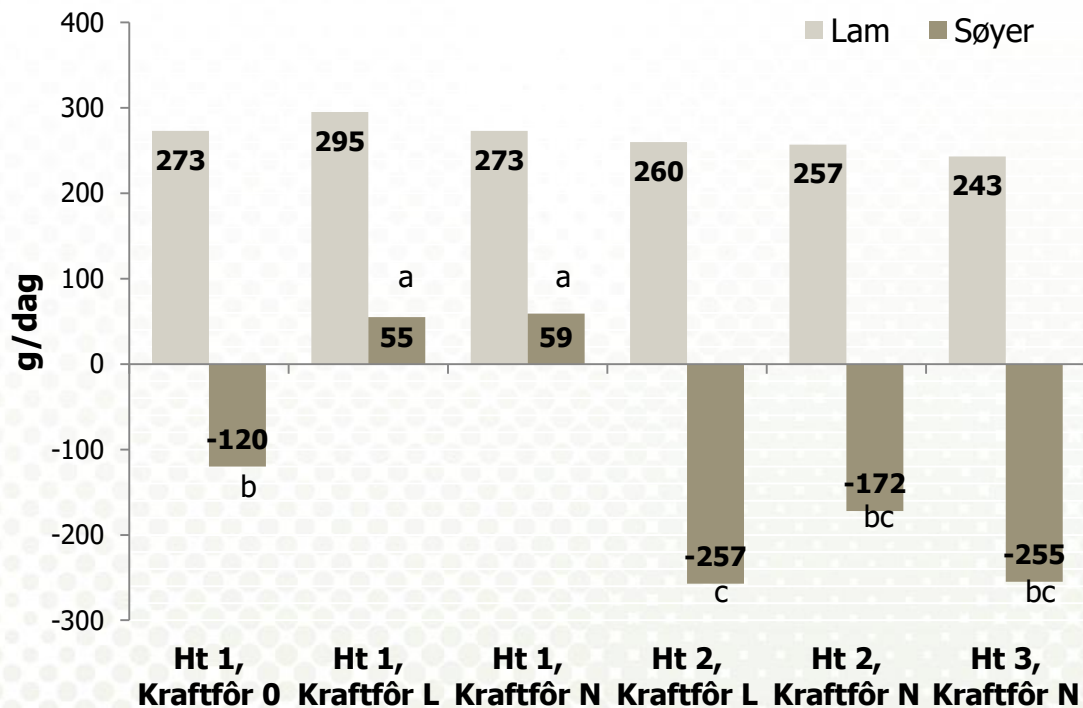

Søyenes fôropptak og energiforsyning i tidlig laktasjon

Høstetid	1	1	1	2	2	3
Kraftfôrnivå	0	L	N	L	N	N
Surfôr (kg TS/dag)	2,66 ab	2,72 a	2,61 ab	2,39 b	2,63 ab	2,40 b
Kraftfôr (kg TS/dag)	0,00	0,27	0,59	0,31	0,65	0,59
Totalt (FEm/dag)	2,77 c	3,11 ab	3,31 a	2,44 d	3,00 bc	2,42 d

- Etter lamming økte surfôropptaket i alle forsøksgruppene.
- Høyest energiopptak med Høstetid 1 med kraftfôrtilskudd.
- Høstetid 2 med lavt kraftfôrnivå ga omtrent samme energiopptak som Høstetid 3 med normalt kraftfôrnivå.

Tilvekst hos søyer og lam første fire uker av laktasjonen

- Ingen sikre forskjeller i lammetilvekst mellom forsøksgruppene.
- Søyenes vektendringer var sterkt påvirket av energiforsyningen.
- Søyene med utilstrekkelig energiforsyning tærte altså på holdet for å opprettholde tilveksten hos lamma.

Konklusjon

- ❖ Svært tidlig høsta surfôr (Høstetid 1) eller tidlig høsta surfôr (Høstetid 2) uten eller med lavt kraftfôrnivå ga likt eller høyere energiopptak enn rasjoner basert på en normal andel kraftfôr i kombinasjon med surfôr høsta på et seinere utviklingstrinn (Høstetid 3).
- ❖ Høyt energiopptak med tidligere høsting ble også gjenspeilet i søyenes energistatus og vektendringer.
- ❖ Det ble ikke funnet sikre forskjeller mellom gruppene når det gjaldt fødselsveker eller tilvekst hos lamma i innefôringsperioden.

*Dette forsøket ble gjennomført som en del av prosjekt
"Mer og bedre grovfôr som basis for norsk kjøtt- og
mjølkeproduksjon", som er finansiert av:*

*Fondet for forskningsavgift på landbruksprodukter,
forskningsmidler over jordbruksavtalen,
TINE, Felleskjøpet Fôrutvikling, Animalia, Yara Norge og
Addcon Nordic,
og administrert gjennom Norges Forskningsråd.*